

ÇA IRA (i) FIN DE LOUIS

JOËL POMMERAT

COMPAGNIE LOUIS BROUILLARD

HOLLAND FESTIVAL

INHOUD

CONTENT

INFO & CREDITS 02

ROLLEN

CHARACTERS 04

FOCUS:

EDGES OF EUROPE 07

HET THEATER VAN JOËL POMMERAT 08

THE THEATRE OF JOËL POMMERAT 12

**DE FRANSE REVOLUTIE – DE GEBOORTE
VAN DE DEMOCRATIE** 15

**THE FRENCH REVOLUTION – THE BIRTH
OF DEMOCRACY** 19

OVER DE ARTIEST 24

ABOUT THE ARTIST 25

HOLLAND FESTIVAL 2016 28

WORD VRIEND

BECOME A FRIEND 30

COLOFON

COLOPHON 32

INFO

ZA 11.6, ZO 12.6*

SAT 11.6, SUN 12.6*

aanvang starting time

19:00, *14:00 7 pm, *2 pm

locatie venue

Stadsschouwburg Amsterdam, Grote Zaal

duur running time

4 uur 50 minuten, inclusief twee pauzes

4 hours 50 minutes, including two intervals

taal language

Frans met Nederlandse en Engelse boventiteling

French with Dutch and English surtitles

inleiding introduction

door by Bart Verheijen

zo 12.6 – 13:15

Sun 12.6 – 1.15 pm

context Edges of Europe

wo 1.6, do 2.6, vr 3.6 Wed 1.6, Thu 2.6, Fri 3.6

Re: Creating Europe

cultureforum.eu

do 16.6, 20:00 Thu 16.6, 8 pm

FabCity

Tu Weiming:

Europa vanuit Chinees perspectief

Europe from a Chinese perspective

do 23.6, 15:30 Thu 23.6 3.30 pm

Pakhuis de Zwijger

Boekmanlezing 2016:

De culturele dimensie in de stad van de toekomst The cultural dimension in the city of the future

CREDITS

een voorstelling van a performance by

Joël Pommerat

toneelbeeld, licht set, light

Eric Soyer

kostuums, beeldonderzoek costume,

image research

Isabelle Deffin

geluid sound

François Leymarie, Grégoire Leymarie

dramaturgie dramaturgy

Marion Boudier

artistieke medewerking

artistic collaboration

Marie Piemontese, Philippe Carbonneaux

geassisteerd door assisted by David

Charier

assistent mise en scène assistant mise en scène

Lucia Trotta

historisch advies historical advice

Guillaume Mazeau

technische leiding technical director

Emmanuel Abate

constructie décor construction decor

Thomas Ramon/Artom en and les ateliers de Nanterre-Amandiers

lichtregie lighting operator

Gwendal Malard

geluidsregie sound engineer

Grégoire Leymarie

toneelmeester stage operator

Jean-Pierre Costanziello, Mathieu Mironnet, Pierre-Yves Le Borgne

kleedsters dressers

Siegrid Petit-Imbert, Lise Crétiaux

vertaling boventiteling translation**surtitles**

Daniela Bruneau (Engelse English)
Elisabeth Ghysels (Nederlands Dutch)

boventiteling surtitles

Jorge Tome

met with

Saadia Bentaïeb, Agnès Berthon, Yannick Choirat, Éric Feldman, Philippe Frécon, Yvain Juillard, Anthony Moreau, Ruth Olaizola, Gérard Potier, Anne Rotger, David Sighicelli, Maxime Tshibangu, Simon Verjans, Bogdan Zamfir

figuranten extras

Martha van der Blij, Iris van der Does, Edo Douma, Faizel Druiventak, Clémence Girard, Flip Hillen, Eddie Kagie, Harry Kraaij, Zuriel de Pesloüan, Toos Raeijmaekers, Hans Schrupf, Hennie Spronk, Hilde Valentijn, John de Vos, Cees Walburg Schmidt

productie production

Compagnie Louis Brouillard

coproductie coproduction

Nanterre-Amandiers/Centre Dramatique National, Le MANEGE-MONS/
Scène transfrontalière de création et de diffusion, Mons 2015/Capitale européenne de la Culture, Théâtre National/Bruxelles, ESACT/Liège, Les Théâtres de la Ville de Luxembourg, MC2/ Maison de la Culture de Grenoble, La

Filature/Scène nationale de Mulhouse, Espace Malraux/Scène nationale de Chambéry et de la Savoie, Théâtre du Nord/CDN Lille-Tourcoing-Nord-Pas-de-Calais, FACM/Festival théâtral du Val d'Oise, L'Apostrophe/Scène nationale de Cergy-Pontoise et du Val d'Oise, Mostra Internacional de Teatro de São Paulo et SESC São Paulo, Théâtre français du Centre national des Arts du Canada/Ottawa, Théâtre National Populaire/Villeurbanne et Célestins/Théâtre de Lyon, Le Volcan/Scène nationale du Havre, Le Rive Gauche/Scène conventionnée de St Etienne du Rouvray, Bonlieu/Scène nationale d'Annecy, le Grand T/Théâtre de Loire-Atlantique Nantes

met steun van with support by

SACD, Arcadi Île-de-France

Compagnie Louis Brouillard wordt ondersteund door het Ministerie van Cultuur / Drac Ile-de-France en het Ile-de-France. Joel Pommerat maakt deel uit van de vereniging van Nanterre-Almond kunstenaars. Compagnie Louis Brouillard is supported by the Ministry of Culture / Drac Ile-de-France and the Ile-de-France. Joel Pommerat is part of the association of Nanterre-Almond artists.

wereldpremière world premiere

Mons, 16 september 2015

ROLLEN CHARACTERS

Saadia Bentaïeb

raadslid councillor

lid van de koninklijke familie member of the royal family

gedeputeerde Lefranc deputy Lefranc

lid van het district (stadsdeel), later van het wijkcomité city district, and civil

committee member

kind child

Agnès Berthon

gedeputeerde Versan de Faillie deputy

Versan de Faillie

Marie Sotto, lid van het district, later van

het wijkcomité Marie Sotto, city district, and civil committee member

Elisabeth, zuster van de koning Elisabeth, the king's sister

gedeputeerde Boulay deputy Boulay

Yannick Choirat

minister-president prime minister

gedeputeerde Cabri deputy Cabri

lid van het district, later van het

wijkcomité city district, and civil

committee member

Éric Feldman

zegelbewaarder (minister van Justitie)

custodian of the seals (Justice Minister)

gedeputeerde Carray deputy Carray

stem van de tolk voice of the interpreter

lid van het wijkcomité civil committee

member

Philippe Frécon

Decroy, aartsbisschop van Narbonne

Decroy, archbishop of Narbonne

militair soldier

gedeputeerde Boudin deputy Boudin

lid van het district city district member

Charles Dutreuil, lid van het wijkcomité,

later lid van de militie Charles Dutreuil,

civil committee, and militia member

ander lid van het wijkcomité other civil

committee member

Yvain Juillard

koning king

gedeputeerde Possion-Laville deputy

Possion-Laville

lid van het district, later van het

wijkcomité district, and civil committee

member

Anthony Moreau

gedeputeerde Dumont Brézé deputy

Dumont Brézé

chef protocol head of protocol

gedeputeerde Lagache deputy Lagache

lid van het district, later van het

wijkcomité district, and civil committee

member

Ruth Olaizola

raadslid councillor

journalist journalist

gedeputeerde Hersch deputy Hersch

lid van een naburig district, later van

het wijkcomité nearby district, and civil

committee member

Gérard Potier

raadslid councillor

lid van het district, later van het

wijkcomité district, and civil committee

member

bisschop bishop

gedeputeerde Lamy, later burgemeester

van Parijs deputy Lamy, later mayor of

Paris

gedeputeerde du Réau deputy du Réau

bediende servant

militair soldier

Anne Rotger

lid van het district district member
koningin queen
ander lid van het wijkcomité other civil
committee member
gedeputeerde Camus deputy Camus

David Sighicelli

gedeputeerde Gigart deputy Gigart
lid van het wijkcomité civil committee
member
lid van de militie member of the militia

Maxime Tshibangu

secretaris van het district district
secretary
kardinaal cardinal
gedeputeerde Ménonville deputy
Ménonville
lid van het wijkcomité civil committee
member
bode in het stadhuis city hall messenger
Jobert, assistent van de minister-
president Jobert, assistant to the prime
minister
lid van de militie member of the militia

Simon Verjans

gedeputeerde Lacanaux deputy
Lacanaux
lid van het district, later van het
wijkcomité district, and civil committee
member
gedeputeerde Boberlé deputy Boberlé
bediende servant

Bogdan Zamfir

gedeputeerde Marbis deputy Marbis
Kristophe Hémé, lid van het district, later
van het wijkcomité Kristophe Hémé,
district and civil committee member
buitenlands soldaat foreign soldier,
gedeputeerde Maduro deputy Maduro

lid van de gemeenteraad van Parijs Paris
city council member
militair soldier
bediende servant

Die Stunde da wir nichts voneinander wußten
Peter Handke, Thalia Theater Hamburg
za 4.6, zo 5.6, ma 6.6,
Stadsschouwburg
Amsterdam

Chauvinism Scanner
God's Entertainment
za 4.6 zo 5.6, ma 6.6,
Leidseplein

As en Geld
Ene-Liis, Tiit Ojasoo
di 7.6, Frascati

*Cabaret Crusades:
The Secrets of Karbala*
Wael Shawky
wo 8.6, do 9.6, Frascati

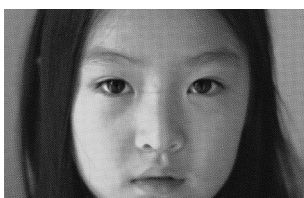
Ça ira (I) Fin de Louis
Joël Pommerat,
Compagnie Louis Brouillard
za 11.6, zo 12.6,
Stadsschouwburg
Amsterdam

The Dark Ages
Rezidenztheater,
Milo Rau/IIPM
vr 17.6, za 18.6, Frascati

Zemlja
DakhaBrakha
di 21.6, Muziekgebouw
aan 't IJ

De komst van Xia
Wunderbaum
wo 22.6, do 23.6, vr 24.6,
za 25.6,
FabCity

*Africa Express presents...
The Orchestra of Syrian
Musicians with Damon
Albarn and Guests*
wo 22.6, Koninklijk Theater
Carré

FOCUS: EDGES OF EUROPE

De eerste helft van dit jaar is Nederland voorzitter van de Europese Unie. Maar wat is er eigenlijk nog over van de Europese droom van eenheid? Een aantal kunstenaars in het Holland Festival onderzoekt actuele Europese kwesties in een reeks voorstellingen over het veranderende continent.

De openingsvoorstelling van het festival, *Die Stunde da wir nichts voneinander wußten* van het Estse regie-duo Ene-Liis Semper en Tiit Ojasoo, toont onder meer de diversiteit van en spanningen in het Europa van nu. In hun film *As en Geld* richten zij zich op politiek populisme. Regisseurs Milo Rau (*The Dark Ages*), Joël Pommerat (*Ça ira (I) Fin de Louis*), Wael Shawky (*Cabaret Crusades: The Secrets of Karbala*) en de Oekraïense band DakhaBrakha duiken in het verleden en traceren de lijnen van de soms duistere geschiedenis van het continent. Uit het hart van Europa komt het collectief God's Entertainment met een chauvinismecheck. Het Nederlandse Wunderbaum reageert in zijn project *The New Forest* ook op actuele Europese problemen. Gedenkwaardig wordt de reünie van een groot Syrisch orkest in *Africa Express Presents... The Orchestra of Syrian Musicians with Damon Albarn and Guests*. Kunstenaars kunnen de wereld misschien niet veranderen, maar wel de manier waarop we naar die wereld kijken en erover denken.

During the first six months of this year the Netherlands holds the Presidency of the European Union. But what is left of the dream of European unity? At the Holland Festival international artists present a series of performances focusing on current European issues and exploring this changing continent.

The festival's opening performance by Estonian directors Ene-Liis Semper and Tiit Ojasoo *Die Stunde da wir nichts voneinander wußten* shows the diversity and tensions of modern Europe. And in their film *Ash and Money* they focus on the phenomenon of political populism. Directors Milo Rau (*The Dark Ages*), Joël Pommerat (*Ça ira (I) Fin de Louis*), Wael Shawky (*Cabaret Crusades: The Secrets of Karbala*) and the Ukrainian band DakhaBrakha delve into Europe's past, exploring the effect of some of its history's darkest chapters. From the heart of Europe, the collective God's Entertainment stages a test about chauvinism, which is causing the European dream of unity to falter. The Dutch theatre company Wunderbaum responds to European issues in its project *The New Forest*. A large Syrian orchestra will reunite for a special concert in *Africa Express Presents... The Orchestra of Syrian Musicians with Damon Albarn and Guests*. Artists may not be able to change the world, but they can change the way we look at it.

HET THEATER VAN JOËL POMMERAT

door Vincent Kouters

ij is een van de creatiefste regisseurs van dit moment. Wat hij maakt is verontrustend en verdient onze bijzondere aandacht,' aldus de Britse regisseur Peter Brook.

Joël Pommerat is een van de grote Europese theatermakers aan het worden. Al sinds 1990 maakt de Franse toneelschrijver en -regisseur in eigen land naam met zijn groep Compagnie Louis Brouillard. Samen met een vaste groep spelers, waar enkelen al sinds het begin deel van uitmaken, maakt hij elk jaar een nieuwe voorstelling. Deze producties gaan op tournee binnen en buiten Europa. David Lan, artistiek leider van The Young Vic in Londen: 'Pommerats werk is doordeesemd van een gevoel van magie en melancholie.' In zijn werk gaat Pommerat stevast op zoek naar de ongemakkelijke waarheden waar onze maatschappij mee te kampen heeft. Hij wil het publiek duidelijk maken dat de wereld vol zit met zinloos geweld en andere gruwelijkheden die we domweg niet kunnen verklaren.

Zijn nieuwste werk heet *Ça ira (I) Fin de Louis* (2015). Het is gebaseerd op de gebeurtenissen gedurende de maanden in de aanloop naar de Franse revolutie in 1789. Pommerat onderzoekt de relevantie heden ten dage van de drie kernwaarden van de revolutie: vrijheid, gelijkheid en broederschap. Met dit werk introduceert het Holland Festival Joël Pommerat in Nederland.

Pommerat houdt zich niet bezig met het heropvoeren van klassieke teksten. Alle voorstellingen die hij regisseert, schrijft hij zelf. Zijn werk gaat over het hier en nu, over ons. Bijvoorbeeld over de benauwende wereld van de superrijken in *Au monde* (2004). Of de wapenindustrie in *Les marchands* (2006). Of verstoorde ouder-kindrelaties in *Cet enfant* (2006). Wat hij dus ook expliciet niet wilde, was dat *Ça ira (I) Fin de Louis* een reconstructie zou worden van de gebeurtenissen in 1789. De revolutie moest hoofdzakelijk dienen als inspiratie voor de belangrijkste momenten en personages in de voorstelling. Pommerat: 'Ik gebruik de revolutie als een raamwerk om te kijken naar hedendaagse menselijke conflicten. Naar de politieke strijd zoals we die nu kennen en de neerslag daarvan in de samenleving.'

'Conflict is de motor achter de plot,' vertelt hij. 'We kijken de hele tijd naar conflict. Tussen de verschillende partijen en tussen individuen. We volgen politieke paden en acties. En ook de uitvloeisels ervan, de gevolgen van al deze acties. Het geweld in het bijzonder.'

Voor Pommerat is het theater een manier om 'te zeggen wat nog niet eerder is gezegd.' Er geldt daarbij een groot verschil tussen de waarheid en de werkelijkheid, aldus de regisseur. 'De waarheid is onbereikbaar en niet interessant in het theater. Ik ben enkel geïnteresseerd in de werkelijk-

heid, om die te tonen binnen de kunstmatige kaders van het theater. Het theater stelt het publiek in staat om een onderwerp van alle mogelijke kanten te bekijken.'

Joël Pommerat is geboren in 1963 in Roanne. Als kind ging hij nooit naar het theater, maar op zijn negentiende sloot hij zich aan bij een klein theatergezelschap, Théâtre de la Mascara. Hij las Tsjechov en Shakespeare en was diep onder de indruk. Na vijf jaar acteren raakte hij gefrustreerd. Hij besloot te stoppen om zich helemaal toe te leggen op toneelschrijven. Omdat hij graag alles in eigen hand wilde houden, besloot hij om zijn teksten zelf te regisseren. Hij richtte Compagnie Louis Brouillard op, zodat hij de encensering van zijn werk kon institutionaliseren en kon werken met een vast ensemble. Dat heeft geloond, want nu kan hij schrijven met de acteurs die de rollen gaan spelen al in zijn hoofd.

Louis Brouillard is een fictieve naam. De achternaam bekent 'mist' en is toepasselijk voor het werk dat Pommerat maakt, omdat dit zich ook vaak in de schaduw afspeelt. Zijn vaste lichtman, Eric Soyer, is een tovenaars met licht. Welbeschouwd verduistert Soyer meer dan dat hij verlicht. Uit dit schemerdonker komen acteurs tevoorschijn als geesten. Het gevolg is dat Pommerats voorstellingen intiem voelen. Het donker verscherpt de zintuigen van de toeschouwer, zodat die in elke beweging, zin of gelaatsuitdrukking naar betekenis gaat zoeken. Zijn theater gaat over mensen die de weg kwijt zijn, die op zoek zijn, naar zichzelf en naar elkaar. Waar het om gaat: van die tragikomische speurtocht gaat een bepaalde troost uit.

Pommerats werk is donker in de breedste zin van het woord. Onherstelbaar beschadigde relaties, gebroken gezinnen en grote tragedies als gevolg van misverstanden vormen de kern van zijn stukken. In *Je tremble (I)* kondigt de hoofdpersoon aan het begin van de voorstelling aan, dat hij in de laatste scène op het toneel zal sterven terwijl wij toekijken. Cet *enfant* bestaat uit een reeks huiveringwekkend eerlijke scènes die een kijkje geven in de angsten en onzekerheden van het moderne ouderschap. Als kijker zit je vaak te wachten op een sprankje hoop. Pommerat geeft dit niet. Dat geeft zijn werk zo'n grote impact. Pommerat: 'Geluk is haast niet te tonen op toneel, en bovendien saai.'

Saai belooft *Ça ira (I) Fin de Louis* niet te worden. In dit nieuwe werk breekt Pommerat met zijn esthetiek van het donker. Personages staan in het licht. 'Dit is een spektakel over de politiek in al zijn theatraaliteit in plaats van een subtiel politiek steekspel. Ik werk niet afgesloten van de wereld om me heen. Ik probeer onze tijd aan te voelen en te reageren op de crisis van de democratie in Europa nu. Het verleden kan ik niet

reconstrueren, want het verleden bestaat niet meer. *Ça ira (I)* is fictie, dat wil zeggen, een zo waarheidsgetrouwe fictie als ik kon maken.'

Voor dit artikel is onder andere gebruikgemaakt van een interview van Marion Boudier met Joël Pommerat en het artikel "'Listen closely with both eyes': the spellbinding theatre of Joël Pommerat", gepubliceerd in: *The Guardian*, 16 december 2015.

THE THEATRE OF JOËL POMMERAT

by Vincent Kouters

'He is one of the most outstanding and creative directors working today. ... 'Whatever he does is often disturbing and needs our warmest reception.', according to the British director Peter Brook.

Joël Pommerat is rapidly becoming one of Europe's major theatre-makers. The French playwright and stage director has been establishing a reputation in his home country with his Compagnie Louis Brouillard since 1990. Together with a regular group of actors, several of whom have been with the company from the very start, he creates a new production every year. These productions go on tour in Europe and beyond. Commenting on 'the sense of magic, the melancholy that is everywhere in Pommerat's work', David Lan, artistic director of The Young Vic in London, praises the way Pommerat astonishes his audiences: 'It's unusual to find somebody whose work is genuinely original in the sense that there isn't another person on the planet who could do that, to my knowledge.' In his work, Pommerat invariably seeks out uncomfortable truths that our society has to contend with. He wants to make clear to the audience that the world is filled with senseless violence and other horrors that we simply cannot explain.

His latest work, *Ça ira (I) Fin de Louis* (2015), is based on events in the months leading up to the French Revolution in 1789. Pommerat investigates the present-day relevance of the revolution's three core values: freedom, equality and fraternity. The Holland Festival is presenting Joël Pommerat's work in the Netherlands for the first time.

As a director, Pommerat does not concern himself with re-staging of classical texts. He writes all his plays himself. His work is about the world of today, about us – whether it's the oppressive world of the superrich in *Au monde* (2004), the arms industry in *Les marchands* (2006) or troubled parent-child relationships in *Cet enfant* (2006). Therefore he explicitly wanted to avoid *Ça ira (I) Fin de Louis* becoming a reconstruction of the events of 1789. The revolution mainly serves as inspiration for the most important scenes and characters in the performance. Pommerat: 'I use the revolution as a framework to explore contemporary human conflict, to scrutinise the political battles of today and how they affect our society. (...) Conflict is the driving force behind the plot,' he explains. 'We're constant-

ly witnessing conflict. Between the different parties and the different individuals. We see the characters following their political paths and engaging in political actions. And we witness the results, consequences of these actions. Especially the violence.

For Pommerat, theatre is a means 'to say what has not been said before'. At the same time he draws a sharp distinction between truth and reality: 'For me, truth is unreachable and not interesting in theatre. I'm only interested in reality, in showing reality through the artificial means of theatre. The theatre allows the audience to look at an issue from all possible angles.'

Joël Pommerat was born in Roanne in 1963. Although he never visited the theatre as a child, he joined a little theatre company named Théâtre de la Mascara, when he was 19. He read Chekhov and Shakespeare, who made a deep impression on him. After five years of acting he became frustrated and decided to quit and fully devote himself to writing for the stage. Because he wanted to be in control of everything, he decided to direct his own plays. He started his own company, the Compagnie Louis Brouillard, so that he could institutionalise the staging of his work and work with a permanent ensemble. This means he can write his characters with the actors in mind who will play them.

Louis Brouillard is a fictitious name. The surname means 'fog', which is quite appropriate, as Pommerat's creations are often set in the shadows. His trusted lighting designer, Eric Soyer, is a master of light and dark. Obscuring more than that he lights, Soyer creates a twilight world from which the actors appear like ghosts, giving Pommerat's performances a distinctly intimate feel. The darkness sharpens the audience's senses, which makes them look for meaning in every movement, utterance or facial expression. His theatre is about people who have lost their way, people who are searching, for themselves and for each other. What's important is that this tragicomic quest offers some kind of consolation. Pommerat's work is dark in the broadest sense of the word, revolving around irreparably damaged relationships, broken families and major tragedies as a result of misunderstandings. At the start of *Je tremble (I)*, the main character announces that in the final scene he will die on stage while we watch. *Cet enfant* consists of a series of chillingly honest scenes offering a glimpse into the fears and insecurities of modern parenthood. As a spectator you find yourself hoping for a chink of joy, but Pommerat declines to do so. This is why his work has such a great impact. According to him 'happiness is impossible to represent on stage – and it's often boring'.

Ça ira (I) Fin de Louis promises to be anything but boring. This new performance is an exception to Pommerat's dark aesthetic. Characters are standing in the light. 'It's a performance about politics in all its theat-

ricality, rather than the subtleties of the political game. My work is not closed off from the world around me. I try to be in touch with our time and respond to the democratic crisis in Europe. I cannot reconstruct the past, because the past does not exist anymore. *Ça ira (I)* is fiction, that is to say: fiction which is as close to the truth as I could make it.'

This article draws on an interview that Marion Boudier had with Joël Pommerat and the article "Listen closely with both eyes": the spellbinding theatre of Joël Pommerat, published in: *The Guardian*, December 16, 2015.

DE FRANSE REVOLUTIE – DE GEBOORTE VAN DE DEMOCRATIE

Voor de tekst van Ça ira (I) Fin de Louis baseerde Joël Pommerat zich losjes op de Franse Revolutie (1787-1791).

Frankrijk. Zomer 1787. De schatkist is leeg. Een faillissement dreigt. Koning Lodewijk XVI en zijn ministers zoeken naar financiële hervormingen. Ze willen de belastingen verhogen, maar de tot dan toe tot vrijgestelde standen – de adel en de geestelijkheid – weigeren en hun afgevaardigden in het parlement verlammen de besluitvorming. Het volk schaart zich inmiddels en masse achter de afgevaardigden van de derde stand: de burgerij. Deze neemt het heft in handen door gevoelens van angst aan te wakkeren en zo het volk op te zwepen. Een revolutie is begonnen. Het *Ancien Régime* van de Franse adel is voorbij. Zonder dat iemand het nog weet.

De onrust is groot, zowel binnen de derde stand als onder de adel. Onder druk van de adel, daarbij gesteund door de burgerij, besluit koning Lodewijk in 1789 de Staten-Generaal bij elkaar te roepen. Dit oude, feodale parlement, waarin alle drie de standen zijn vertegenwoordigd, is al sinds 1614 niet meer actief geweest. Tijdens de vergadering eist de derde stand, die twee keer zoveel vertegenwoordigers heeft als de andere twee, een stemming per hoofd. De koning gaat daar niet mee akkoord en de afgevaardigden roepen zichzelf uit tot de Assemblée Nationale, de Franse volksvertegenwoordiging.

De steun voor de Assemblée Nationale groeit. Lodewijk probeert het gebouw van de Assemblée Nationale te sluiten, maar is later gedwongen het orgaan te erkennen. De Assemblée is nu het parlement van Frankrijk. In augustus ontslaat Lodewijk Jacques Necker, de minister van Financiële Zaken. Geen slimme zet, want Necker had juist het vertrouwen van het volk weten te winnen. Een paar dagen later bestormt een woedende menigte, onrustig door een mislukte oogst en een strenge winter, de Bastille, op zoek naar wapens en munitie. Soldaten van de *Garde Française*, speciale ordetroepen, weigeren het volk met geweld terug te dringen. Dit is het officiële begin van de Franse Revolutie op 14 juli 1789, *le quatorze juillet*.

De koning komt al gauw terug op zijn eisen. De adel doet op 4 augustus vrijwillig afstand van zijn voorrechten. Op 26 augustus is er de Verklaring van de Rechten van de Mens en de Burger. Vrijheid, gelijkheid en broederschap worden erkend als mensenrechten. In november begint het overleg over de grondwet. De adel wordt afgeschaft. Het feodale systeem wordt afgeschaft. Er zal vrijheid van godsdienst komen en het bezit van de kerk wordt onteigend. Ook de macht van de koning wordt ingeperkt. Lodewijk wendt al zijn invloed aan om te voorkomen dat deze grondwet wordt ingevoerd, maar dat mislukt en in september 1791 wordt de grondwet door hem bekrachtigd. De geboorte van de democratie is een feit en vindt navolging in vele andere Europese landen. Overigens is niet iedereen gelijk onder deze nieuwe grondwet. Boeren en arbeiders blijven legaal onderdrukt, zonder het recht op politieke vertegenwoordiging. Vrouwen krijgen evenmin rechten en de slavernij blijft ingesteld in de koloniën.

De Franse Revolutie verandert hierna in een drama. De nieuwe machthebbers maken misbruik van hun macht. Conflicten stapelen zich op. Oorlogen worden gevoerd met Pruisen en Oostenrijk. In 1792 houdt de monarchie op te bestaan. Lodewijk wordt schuldig bevonden aan hoogverraad en geëxecuteerd door de guillotine. Een Nationale Conventie neemt de leiding van het land over.

Onder leiding van Maximilien de Robespierre verandert deze Nationale Conventie Frankrijk in een politiestaat. Dit schrikbewind houdt het land in een angstgreep door middel van massavervolgelingen en terreuracties tegen antirevolutionairen. In 1797 gaat de staat Frankrijk alsnog bankroet.

In november 1799 neemt Napoleon Bonaparte de macht over met een staatsgreep. Hiermee komt een einde aan de Franse Revolutie.

Ça ira ('het komt goed') is het onofficiële volkslied van de Franse Revolutie. De tekst van het liedje is meerdere keren veranderd, hoewel het refrein – 'Ah! ça ira, ça ira, ça ira' – telkens hetzelfde bleef. Deze woorden zijn, volgens de overlevering, verzonden door Ladré, een soldaat en zanger. Het lied werd zeer populair onder het Franse volk als lied voor het *Fête de la Fédération*, de eerste viering van de Revolutie op 14 juli 1790. Uiteindelijk werd het erkend als het onofficiële volkslied van de Franse Revolutie.

NEDERLAND

In tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, is de Franse Revolutie geen unieke en op zichzelf staande gebeurtenis. Annie Jourdan, de Franse historica en docent aan de Universiteit van Amsterdam, stelt dat de

patriottentijd in Nederland (1780-1787) en de revolutie in Amerika (1776) de Franse Revolutie hebben beïnvloed. De Bataafse Revolutie in Nederland is in sommige opzichten nog eigenzinniger en radicaler geweest dan de Amerikaanse en de Franse Revolutie, betoogt Jourdan.

De patriottenbeweging in Nederland verzet zich tegen stadhouder Willem V, de Nederlandse Lodewijk XVI. Verlichte en ontwikkelde burgers verlangen naar meer inspraak en medezeggenschap. De politieke rechten van het volk zijn in Nederland al een onderwerp voordat de Fransen ermee komen. In Nederland is men dan ook al bezig met het idee dat een representatieve democratie mogelijk is. Je kunt niet zeggen dat andere landen de Fransen trouw navolgden, aldus Jourdan.

THE FRENCH REVOLUTION – THE BIRTH OF DEMOCRACY

Joël Pommerat based Ça ira (I) Fin de Louis loosely on events during of the French Revolution (1787-1790).

France. Summer 1787. The country's coffers are empty. Bankruptcy is nigh. King Louis XVI and his ministers want to push through financial reforms. They want to increase taxes, but the clergy and the nobility, who are exempt from paying taxes, refuse. Their representatives in parliament frustrate any attempts to come to a solution. Meanwhile the people are overwhelmingly backing the 'third estate' of the bourgeoisie, the burghers. The latter take matters into their own hands by fuelling fears among the people and goading them on. The revolution is a fact. The *Ancien Régime* of the French nobility is over, without anyone yet realising it.

There is great unrest, among the bourgeoisie as well as the nobility. Forced by the nobility and supported by the burghers, King Louis decides to convene the States-General. This is the first time this old, feudal parliament comprising the delegates of the three French estates is assembled since 1614. During the assembly, the third estate of the burghers who have twice as many representatives as the other two, demand a system of one vote per delegate. The king refuses and the delegates declare themselves the *Assemblée Nationale* (National Assembly), the representative assembly of the French people.

As support for the National Assembly is growing, Louis attempts to shut down the building where the Assembly meet, but is eventually forced to recognise the new body. The National Assembly is now recognised as the French national parliament. Louis dismisses Chancellor of the Exchequer Jacques Necker. This proves to be a bad move, as Necker had gained the trust of the people. A few days later an angry mob, agitated by a failed harvest and a severe winter, storms the Bastille, looking for weapons and munitions. The special forces of the *Garde Française* refuse to use violence to confront the mob. This marks the beginning of the French Revolution, on 14 July 1789 – *le quatorze juillet*.

Soon the king retracts his demands. On 4 August, the nobility voluntarily give up their privileges. The Declaration of the Rights of Man and of the Citizen is promulgated on 26 August 1789. Freedom, Equality and Fraternity are now recognised as human rights. In November talks are started to draw up the constitution. The nobility and the feudal system

are abolished. There will be freedom of religion and the church's properties are confiscated. The powers of the king are also curtailed. Louis tries to use all his influence to prevent the constitution from being adopted, but he fails and in September 1791 he ratifies France's first constitution. The event marks the birth of democracy in France, inspiring many similar democratic movements in other European countries.

However, not everyone was equal under the new constitution: farmers and workers were still legally oppressed, with no rights to political representation, while women had no rights either and slavery remained in force in the colonies.

In the years that follow, the French Revolution turns into a nightmare. The new rulers abuse their powers. The situation is volatile and conflicts abound. Wars are waged against Prussia and Austria.

In 1792 the monarchy is dissolved. Louis is found guilty of high treason and executed by guillotine. A National Convention assumes the rule of the country as de facto government. Led by Maximilien de Robespierre this National Convention transforms France into a police state. The new regime spreads fear across the country, with mass persecutions and terror attacks against anti-revolutionaries. In 1797 the French state goes bankrupt after all.

Ça ira ('It'll be fine') is the unofficial anthem of the French Revolution. The text of the song has changed several times, but the refrain – Ah! ça ira, ça ira, ça ira – has always remained the same. Tradition has it that these words were devised by Ladré, a soldier and singer. The song became highly popular among French people as a song for the *Fête de la Fédération*, the first celebration of the Revolution, on 14 July 1790. It eventually came to be recognised as the unofficial anthem of the French Revolution.

In November 1799 Napoleon Bonaparte seizes power with a *coup d'état*, bringing the French Revolution to an end.

THE NETHERLANDS

Contrary to popular opinion, the French Revolution was not a unique or isolated event. Annie Jourdan, a French historian and lecturer at the University of Amsterdam, believes that the Patriot Period in the Netherlands (1780-1787) and the American Revolution (1776) influenced the French Revolution. In some respects the Batavian Revolution in the Netherlands was even more wayward and radical than the American and French Revolutions, Jourdan contends.

The Patriot Movement in the Netherlands rose up against Stadholder Willem V, the Dutch counterpart of Louis XVI. Inspired by enlightenment ideas, the educated bourgeoisie and parts of the old aristocracy desired a greater say and involvement in government. During the 1780's, before the French Revolution, people's political rights had become a hotly debated issue in the Netherlands along with ideas to install a representative democracy.

OVER DE ARTIEST

Joël Pommerat (1963, Roanne, Frankrijk) is een van de meest originele theatermakers van het hedendaagse Franse theater. Zijn voorstellingen zijn vaak sober en intelligent, duister en dubbelzinnig. In Frankrijk heeft hij naam gemaakt met zijn eigen gezelschap Compagnie Louis Brouillard. Pommerat schrijft en regisseert al zijn stukken zelf. Hij werkt met een vaste groep acteurs en creatieven, waaronder lichtontwerper en scenograaf Eric Soyer, die bepalend is geweest in de ontwikkeling van de donkere toon van Pommerats voorstellingen.

Pommerats bekendheid bij pers en publiek groeide met de voorstellingen *Au*

monde en *Le petit chaperon rouge* (beide 2004). Zijn grote doorbraak in Frankrijk kwam in 2006 toen hij met vier voorstellingen op het Festival d'Avignon stond, waaronder *Les marchands*, waarvoor hij de Grand Prix voor toneelliteratuur won. Een hoogtepunt in de afgelopen jaren was het surrealistische *Ma chambre froide* (2011), waarvoor hij twee Molières won (een voor de beste nog levende Franse auteur en een voor het beste toneelgezelschap) en de Grand Prix van Franse theatercritici. In datzelfde jaar maakte hij ook de kindervoorstelling *Cendrillon*, een donkere, eigentijdse bewerking van *Assepoester*. In 2013 maakte hij bij Théâtre l'Odéon *La réunification des deux Corées*,

waarin het publiek, gezeten aan weerszijden van een lange gang, getuige was van zo'n twintig ambigue verhalen over liefdesrelaties die op instorten stonden.

Sinds 2004 is zijn werk ook buiten Europa te zien. Met *Ça ira (I) Fin de Louis* en *Cendrillon* stond hij in Brazilië. En ook in Canada was *Ça ira* dit jaar te zien. Afgelopen mei won Pommerat de dertiende Europe Prize Theatrical Realities.

ABOUT THE ARTIST

Joël Pommerat (b. 1963 in Roanne, France) is one of the most imaginative directors in contemporary French theatre. His performances are often restrained, intelligent, dark and ambiguous. In his native France he has made a name for himself with his Compagnie Louis Brouillard. Pommerat writes and directs all his plays himself. He works with a trusted group of actors and creatives, including lighting designer and scenographer Éric Soyer, who has been a crucial influence in the development of the dark tones in Pommerat's stagings.

Pommerat first gained prominence with his performances *Au monde* and *Le petit chaperon rouge* (both in 2004). His major breakthrough in France came in 2006 when he presented four productions at the Festival d'Avignon, including *Les marchands*, for which he won the Grand Prix for Playwriting.

A highlight in recent years was the surrealistic *Ma chambre froide* (2011), for which he won two Molière Awards (one

for best living French playwright and one for best theatre company) as well as the Grand Prix from French theatre critics. That same year he created the children's performance *Cendrillon*, a dark, contemporary adaptation of *Cinderella*. In 2013 he created *La réunification des deux Corées* at Théâtre l'Odéon, a performance in which the audience, seated on either side of a long corridor, witnesses 20 or so ambiguous stories about amorous relationships which are on the point of collapse.

Pommerat's work is presented outside Europe since 2004. He performed *Ça ira (I) Fin de Louis* and *Cendrillon* in Brazil, and *Ça ira* was staged in Canada as well. Pommerat won the 13th Europe Prize Theatrical Realities in May 2015.

internationaal
podiumkunsten
amsterdam

4 – 26 juni 2016
download de
app van het festival

HOLLAND FESTIVAL

VRIENDEN

Het Holland Festival heeft het getroffen – met Vrienden die zich betrokken voelen bij kunst, die het werk van artiesten van wereldklasse willen volgen en die het festival steunen in de ambitie om nieuw werk te blijven presenteren, initiëren of (co)produceren. Vrienden vormen het hart van het festival en hun genereuze steun helpt om elk jaar een toonaangevend programma te maken. Het verheugt ons dat we u deze voorstelling mede dankzij de Vrienden van het Holland Festival kunnen tonen.

**Ruth Mackenzie en Annet Lekkerkerker,
directie Holland Festival**

FRIENDS

The Holland Festival is lucky – with Friends who are passionate about art, welcoming to our world class artists, ambitious to help the festival to present, commission and (co)-produce brilliant new work. Friends are the heart of the festival and their generous support helps the festival to create an exciting programme each year. We are delighted to be able to present this performance with support from the Friends of the Holland Festival.

**Ruth Mackenzie and Annet Lekkerkerker,
board Holland Festival**

HOLLAND FESTIVAL 2016

directie

Ruth Mackenzie, *artistiek directeur*
Annet Lekkerkerker, *zakelijk directeur*

raad van toezicht

Martijn Sanders, *voorzitter*
Gert-Jan van den Bergh
Mavis Carrilho
Ben Noteboom
Tom de Swaan

Het programma van het Holland Festival kan alleen tot stand komen door subsidies, bijdragen van sponsors en fondsen en door de gewaardeerde steun van u, ons publiek.

hoofdbegunstiger

Fonds 21

subsiënten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Gemeente Amsterdam

fondsen, sponsors en instellingen

Stichting Ammodo, Rabobank Amsterdam, Stichting Dioraphte, VSBfonds, Hotel Casa400, Turing Foundation, Ernst von Siemens Music Foundation, Fonds Podiumkunsten, Bloomberg, Kempen & Co, European Cultural Foundation, Prins Bernhard Cultuurfonds, Brook Foundation, Westergasfabriek/MeyerBergman, Clifford Chance LLP, Pro Helvetia, WeTransfer, Automobielbedrijf Van Vloten, Goethe-Institut, Lloyd Hotel, Stichting Betrokkenen Stedelijke

Vernieuwing, Het Kersjesfonds, Volkshotel, Amerikaanse Ambassade Den Haag, Institut Français des Pays-Bas, Ambassade van Frankrijk in Nederland, Hofsteestichting

HF Business

Beam Systems, De Nederlandsche Bank N.V., DoubleTree by Hilton, G&S Vastgoed, ING Groep, Loyens & Loeff, Ten Have Change Management, WPG Uitgevers B.V.

mediapartners

NTR, VPRO

board of governors

De genereuze, meerjarige verbintenis van de Governors is van groot belang voor de internationale programmering van het Holland Festival en met name voor het aangaan van internationale coproducties.

G.J. van den Bergh en C. van den Bergh-Raat, Bernard en Ineke Dijkhuizen, Angela en Leendert van Driel, Jeroen Fleming, P. Gerla, H.J. ten Have en G.C. de Rooij, J. Kat en B. Johnson, Ton en Maya Meijer-Bergmans, Françoise van Rappard-Wanninkhof, M. Sanders, A.N. Stoop en S. Hazelhoff, Tom de Swaan, Elise Wessels-van Houdt, H. Wolfert en M. Brinkman

Governors die anoniem wensen te blijven.

hartsvrienden

R.F. van den Bergh, Kommer en Josien Damen, Sabine van Delft-Vroom, Huub A. Doek, J. Fleury, Tex Gunning, V. Halberstadt, Wendy van Ierschoot, Isaïc en Francien Kalisvaart, Giovanna Kampouri Monnas, Luuk H. Karsten, Frans en Willeke Koffrie, Kristine Kohlstrand,

Joost en Marcelle Kuiper, Monique Laenen en Titus Darley, Cees Lafeber, Sijbolt Noorda en Mieke van der Weij, Ben Noteboom, Robert Jan en Mélanie van Ogtrop-Quintes, Marsha Plotnitsky, Pim en Antoinette Polak, Anthony en Melanie Ruys, Patty Voorsmit

beschermers

Lodewijk Baljon en Ineke Hellingman, Irma Boom en Julius Vermeulen, S. Brada, Frans en Dorry Cladder-van Haersolte, J. Docter en E. van Luijk, L. Dommering-van Rongen, E. Granpré Moliere, M. Grotenhuis, E. Horlings, J. Houwert, R. Katwijk, R. Kupers en H. van Eeghen, J. Lauret, A. van der Linden-Taverne, F. Mulder, Adriaan en Glenda Nühn-Morris G. van Oenen, H. Pinkster, H. Sauerwein, R. van Schaik en W. Rutten, K. Tschennett, Wolbert en Barbara Vroom, P. Wakkie, A. van Wassenaer, O.L.O. en Tineke de Witt Wijnen-Jansen Schoonhoven

begunstigers

A. van de Beek en S. van Basten Batenburg, E. Blankenburg, Co Bleeker, A. Boelee, Wim Boerman, K. de Bok, Jan Bouws, E. Bracht, W.L.J. Bröcker, G. Bromberger, Rachel van der Brug, D. de Bruijn, M. Daamen, J. Dekker, M.H. Dijkgraaf, M. Doorman, Chr. van Eeghen, J. van der Ende, Ch. Engeler, E. Eshuis, E. de Graaff Van Meeteren, F. Grimmelikhuisen, D. Grobbee, Annelies Heidstra en Renze Hasper, J. Hennephof, G. van Heteren, L. van Heteren, B. van Heugten, S. Hodes, Herma Hofmeijer, J. Hopman, E. Hummelen, Yolanda Jansen, P. Jochems, Jan de Kater, J. Keukens, P. Krom, A. Ladan, M. Le Poole, M. Leenaers, K. Leering, T. Liefwaard, A. Ligeon, T. Lodder, Ken Mackenzie, A. Man, D. van der Meer,

E. van der Meer-Blok, A. de Meijere, E. Merkx, Jaap Mulders, H. Nagtegaal, La Nube, Kay Bing Oen, P.M. Op de Coul, E. Overkamp en A. Verhoog, P. Price, F. Racké, H. Ramaker, S. van de Ree, Wessel Reinink, L. Remarque-van Toorn, Thecla Renders, M. Roozen, G. Scheepvaart, A. Schneider, H. Schnitzler, G. Scholten, E. Schreve-Brinkman, Steven Schuit, P. Smit, G. Smits, I. Snelleman, A. Sonnen, K. Spanjer, W. Sorgdrager en J.F.F. Lekkerkerker, C. Teulings, H. Tjeenk Willink, A. Tjoa, Y. Tomberg, H. van der Veen, M.T.F. Vencken, R. Verhoeff, R. Vogelenzang, F. Vollemans, M.M. de Vos van Steenwijk, A. Vreugdenhil, A. Wertheim, M. Willekens, M. van Wulfften Palthe, M. Yazdanbakhsh, P. van der Zant, M.J. Zomer, P. van Zwieten en N. Aarnink

jonge begunstigers

Kai Ament, Helene Bakker, Aram Balian, Ilonka van den Bercken, Maarten Biermans, Jasper Bode, Quirijn Bongaerts, Maarten van Boven, Rolf Coppens, Tessa Cramer, Matthijs Geneste, Susan Gloudemans, Jolanda de Groot, Marte Guldemon, Pieter Guldemon, Nynke de Haan, Hagar Heijmans, Hannah Huber, Jort van Jaarsveld, Daan de Jong, Judith Lekkerkerker, Pieter van der Meché, Frans Muller, Boris van Overbeeke, Menzo Reinders, Gijs Schunselaar, Farid Tabarki, David van Traa, Frank Uffen, Helena Verhagen, Merijn van der Vlies, Danny de Vries, Marian van Zijll Langhout

liefhebbers

Alle 679 Liefhebbers.

Vrienden die anoniem wensen te blijven.

WORD VRIEND

Het Holland Festival heeft ook uw steun nodig: word Vriend!

Als Vriend draagt u actief bij aan de bloei van het Holland Festival.

Liefhebber - vanaf € 55 per jaar
U ontvangt dit programmaboek gratis, u heeft voorrang bij de kaartverkoop en u krijgt korting op tickets.

Begunstiger - vanaf € 250 per jaar (of € 21 per maand)
Uw bijdrage komt rechtstreeks ten goede aan de internationale programmering van het Holland Festival. Als Begunstiger heeft u recht op vrijkaarten en andere aantrekkelijke privileges.

Jonge begunstiger - vanaf € 250 per jaar (of € 21 per maand)
Ontvang dezelfde privileges als de Begunstigers én neem deel aan een speciaal programma waarin je elkaar ontmoet en voorstellingen geselecteerd zijn die je niet mag missen.

Beschermmer - vanaf € 1.500 per jaar (of € 125 per maand)
Als dank voor uw aanzienlijke bijdrage aan de internationale programmering van het Holland Festival ontvangt u een uitnodiging voor de openingsvoorstelling en voor exclusieve bijeenkomsten, naast vrijkaarten en andere privileges.

Hartsvriend - vanaf € 5.000 per jaar
Als Hartsvriend van het Holland Festival nodigen we u uit om dichterbij de makers te komen. Met gelijkgestemden en gasten

BECOME A FRIEND

The Holland Festival needs your support too – become a Friend!

As a Friend, you actively contribute to the Festival's ongoing success and growth.

Liefhebber - from € 55 annually
You will receive programme books such as this one for free, have access to advance ticket sales and get discounts on tickets.

Begunstiger - from € 250 annually (or € 21 per month)
Your contribution goes directly to the Holland Festival's international programming. As a Begunstiger, you have a right to free tickets and other attractive privileges.

Jonge Begunstiger - from € 250 annually (or € 21 per month)
Receive the same privileges as the Begunstigers and also take part in a special programme in which you meet each other at selected shows that are too good to miss.

Beschermmer - from € 1.500 annually (or € 125 per month)
As thanks for your considerable contribution to the Holland Festival's international programming, you receive an invitation to the opening performance and exclusive gatherings in addition to free tickets and other privileges.

Hartsvriend - from € 5.000 annually
We invite Holland Festival Hartsvrienden to become more closely acquainted with the makers of the Festival and meet like-minded people and guests.

van het festival verwelkomen we u graag op speciale gelegenheden en geven u een blik achter de schermen.

Geefwet

Sinds 1 januari 2012 is het nog aantrekkelijker om het Holland Festival te steunen vanwege de Geefwet die tot 1 januari 2018 van kracht is. De Geefwet houdt in dat giften aan culturele ANBI's met 25% verhoogd mogen worden tot een maximum aan schenkingen van € 5.000 per jaar. Schenkt u meer dan € 5.000, dan kunt u het resterende bedrag voor het reguliere percentage (100%) aftrekken van de inkomstenbelasting.

De voordelen van de Geefwet gelden voor alle belastingplichtigen (particulieren en bedrijven) en zijn van toepassing op zowel eenmalige als periodieke schenkingen.

Voordeel van een periodieke schenking

Een eenmalige gift is beperkt aftrekbaar voor de belasting. Het totaal van de giften op jaarbasis dient hoger te zijn dan 1% (drempel) en kan tot maximaal 10% (plafond) van het inkomen worden afgetrokken. Een periodieke gift is een gift waarbij voor een periode van ten minste vijf opeenvolgende jaren een gelijke uitkering wordt gedaan, vastgelegd in een periodieke akte. De gift is volledig aftrekbaar zonder aftrekdrempel of aftrekplafond.

Wilt u ook Vriend van het Holland Festival worden? Ga voor meer informatie en een aanmeldformulier naar hollandfestival.nl (steun HF) of neem vrijblijvend contact op met Leonie Kruizenga, hoofd development op 020 – 788 21 18.

Donations to the Festival are tax-deductible

Between 1 January 2012 and 1 January 2018, a special tax law is in effect which makes it more advantageous to make charitable donations. Called the 'Geefwet', this law allows you to claim your deductions to cultural organizations with ANBI status with an additional 25% for tax benefits (a total of 125%). The Holland Festival has such an ANBI status. The fiscal advantage applies to donations that total a maximum of € 5.000 annually. If you donate more than € 5.000 to registered charities, you can deduct the remaining amount for the regular percentage (100%). The advantages of the Geefwet apply to all taxpayers (private parties and businesses) and are applicable to both individual and periodical gifts.

Advantages of a periodical gift

Restrictions apply to deductions for individual gifts. Individual gifts are tax-deductible when the total amount of gifts given in one year surpasses 1% of your income, with a minimum of € 60. The amount given above the minimum threshold is tax-deductible. The maximum deductible amount is 10% of your threshold income. There are fiscal benefits for periodical gifts with an annuity construction for five years and upwards. If you choose to support the Holland Festival for a minimum of five years, your gift will be fully tax-deductible.

If you would like to become a Friend of the Holland Festival, go to our website hollandfestival.nl (Support HF) for more information or call Leonie Kruizenga, head of development, for an informal talk without obligations: 020 – 788 21 18.

COLOFON COLOPHON

Holland Festival

Piet Heinkade 5

1019 BR Amsterdam

tel. +31 (0)20 – 788 21 00

info@hollandfestival.nl

www.hollandfestival.nl

tekst text

Vincent Kouters

eindredactie en opmaak

editorial and lay-out

Holland Festival

ontwerp design

thonik

foto omslag cover photo

Elizabeth Careccio

druk printing

Tuijtelt, Hardinxveld-Giessendam

© Holland Festival, 2016

Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het Holland Festival.

No part of this publication may be reproduced and/or published by any means whatsoever without the prior written permission of the Holland Festival.

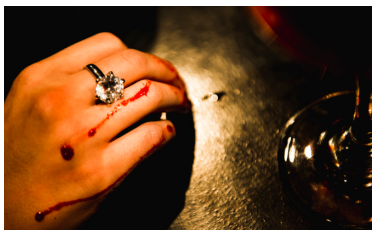
THE ENCOUNTER

Complicite / Simon McBurney

DO 9.6, VR 10.6, ZA 11.6 - 20.00

ZO 12.6 - 15.00

Stadsschouwburg Amsterdam

THE WALKING FOREST

Christiane Jatahy

MA 13.6, DI 14.6, 19.00, 20.15, 21.30

Frascati

PRIVACY

De Warme Winkel, Wunderbaum

VR 10.6, ZA 11.6, ZO 12.6 - 20.30

Compagnietheater

HUSBANDS AND WIVES

Woody Allen, Simon Stone,

Toneelgroep Amsterdam

WO 15.6 - 14.00 (openbare repetitie)

DO 16.6, VR 17.6, ZA 18.6 - 20.00 (try-out)

ZO 19.6, WO 22.6, DO 23.6, VR 24.6,

ZA 25.6 - 20.00, ZO 26.6 - 16.00

Stadsschouwburg Amsterdam

THE FUTURE OF SEX

Wunderbaum

ZA 18.6, ZO 19.6 - 20.30

Muziekgebouw aan 't IJ

STOP ACTING NOW - EXTENDED EDITION

Wunderbaum

ZO 5.6, MA 6.6, ZO 26.6 - 19.15

EYE

Hoofdbegunstiger:
FONDS 21

A
O M
D M
O

MEDE MOGELIJK GEMAAKT DOOR:

**INSTITUT
FRANÇAIS**